

NUB SARAJEVO

B

31

КРАТКА

СВЕШТЕНА ИСТОРИЈА

ЗА

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

У ВИЛАЈЕТУ БОСАНСКОМ.

ЦИЈЕНА ЈЕ 60 ПАРА.

У САРАЈЕВУ,

у босанско-вилајетској штампарији.

1868.

ет?
се
ију

ио?
да

ебо
би
по-

вај

КРАТКА

СВЕШТЕНА ИСТОРИЈА.

ГЛАВА ПРВА.

О створењу свијета.

Питање. Ко је створио овај свијет?

Одговор. Бог га је створио; зато се и зове творец неба и земље, и свију ствари.

П. Из чега је он свијет овај створио?

Од. Из ничега. Он је само рекао: да буде свијет, па је одмах свјет постао.

П. А зашто га је створио?

Од. Створио га је зато, да би себе и савршенства своја открио, и да би свакој сазданој ствари благодот своју показао.

П. За колико је дана Бог свијет овај створио?

Од. Бог је свјет овај створио за шест дана.

П. Шта је створио у први дан?

Од. У први дан створио је небо и земљу, а за тим свјет, или свјетлост.

П. Шта је у други саздао?

Од. У други је дан саздао ваздух.

П. Шта је у трећи дан урадио?

Од. У трећи дан раздјелио је воду од земље и заповједио земљи, да произведе из себе свакојако биље.

П. Шта је четвртог дана створио?

Од. У четврти дан створио је сунце, мјесец и звијезде.

П. А шта је у пети дан.

Од. У пети дан створио је птице и рибе.

П. Шта је у шести дан урадио?

Од. У шести дан произвео је земну животињу и саздао првог човјека.

П. Је ли што у седми дан створио.

Од. Почем је све речене ствари створио, није више ништа ново произвео.

П. Из чега је Бог саздао првог човјека?

Од. Тјело првог човјека саздао је Бог од земље, а душу му је дао по образу и по подобију свом.

П. У чему се састоји тај образ и подобије Божје.

Од. Образ и подобије божје у човјеку састојисе у разумној души и слободној вољи.

П. Зашто је Бог саздао човјека?

Од. Бог је човјека саздао зато, да би он њега, творца свога познао и љубио и да би другима од користи био.

П. Од чега је била саздана прва жена?

Од. Прва жена саздана је била од ребра првог човјека.

П. А зашто је она од ребра саздана?

Од. Зато, ба би се тим показало, да су они обоје од једног тјела.

П. Гдје су живјели први људи?

Од. Живјели су у рају, то јест, у врло пријатном и плодном предјелу.

П. У каквом су стању они тамо живјели?

Од. Они су били невини, блажени и бесмртни.

ГЛАВА ДРУГА.

О ГРЈЕХУ ПРВОГА ЧОВЈЕКА.

П. Јесу ли први људи засвакад остали у том светом и блаженом стању?

Од. Први људи нијесу засвакад остали у том светом и блаженом стању, него су то изгубили, преступивши заповјест творца свог.

П. Ко их је на то навео?

Од. Навео их је ђаво, који је Еву преварио, да окуси од забрањенога плода; а она је затим и мужа свога на то навела.

П. Како је Бог казнио Адама и Еву за то преступљење.

Од. Он их је истјерао из земаљског раја.

П. Је л' им у таквом стању какву утјеху обећао?

Од. Обећао им је послати Спаситеља, који ће сатрти силу ђавола.

П. У каквом је стању остао човјек последије учињеног грјеха?

Од. У врло бједном, како по тјелу, тако и по души.

П. Какво је зло постигло његово тјело?

Од. Тјело његово постигли су велики трудови, болести и сама смрт.

П. А шта је душу његову постигло?

Од. Душу његову постигло је помрачење ума и развратност воље.

П. Шта је произвело то помрачење ума и развратност воље?

Од. Ово помрачење ума и развратност воље произвело је сваки род грјеха.

П. А шта су грјеси произвели?

Од. Грјеси су произвели вјечну смрт.

П. Јесу ли имали први људи порода?

Од. Јесу. Њихова прва дјеца била су Каин и Авељ.

П. Кад су их родили?

Од. Родили су их, пошто су у рају егрјешили и одавде изгнани били.

П. Је ли грјех адамов и евин прешао на дјецу њихову?

Од. Јест прешао, и то не само на дјецу њихову, него и на цијело потомство њихово, то јест, на све људе; јер сви произлазе од Адама, који је у рају егријешо и осуђен био.

ГЛАВА ТРЕЋА.

О потопу.

П. Је ли имао Адам осим Каина и Авеља још кога сина?

Од. Јест, имао је и трећег сина, по имену Сита.

П. А кад му је Бог даровао тог сина?

Од. Пошто је Каин брата свог Авеља убио.

П. Зашто га је убио?

Од. Убио га је зато, што је добро-дјетељи његовој завидио.

П. Какво је потомство било ових синова адамови?

Од. Од Сита произишли су добри, а од Каина зли људи; но послје се ова племена помијешају и тако се готово сав род човјечији разврати.

П. Јели когод Богу угодан остао?

Од. Јест само један човјек по имену Ноје.

П. Чим је Бог казнио развраћени род човјечији?

Од. Потопом.

П. Шта је то потоп?

Од. Потоп јест велико наводнење, које је сву земљу водом покрило.

П. Шта се случило с људима?

Од. Они су се сви утопили осим Ноја.

П. А шта се са животињом збило?

Од. То исто што и с људима.

П. Шта се случило с Нојем?

Од. Бог је њега сачувао у ковчегу.

П. Шта је то ковчег?

Од. Ковчег јест велика покривена лађа.

П. Јели се још ко с њиме спасао?

Од. Јест, његова породица, и с њима по један пар од свију звјериња и птица сваког рода; а од гдјекоих и по седам пари.

П. По овом од кога произилазе сви људи?

Од. Од Адама и Ноја.

П. Дакле кад сви људи од Адама и Ноја проиходе, то шта сљедује отуд?

Од. Сљедује то, да су сви људи браћа међу собом, и да ваља да између себе као браћа живе.

ГЛАВА ЧЕТВРТА.

О ЗАКОНУ ЈЕСТЕСТВЕНОМ.

П. Шта је то закон јестествени?

Од. Закон јестествени јест глас божји у нама, који нас разумом и савјести учи, шта да чинимо, а чега да се клонимо.

П. Чему нас учи закон јестествени, што се Бога тиче?

Од. Учи нас томе, да осим њега је-

дног никог другог за Бога непочитујемо, и да се закону његовом покоравимо.

П. А чему нас учи закон јестествени, што се људи тиче?

Од. Учи нас томе, да нечинимо ником оно, што сами неби ради били да нам ко учини.

П. А чему нас учи закон јестествени, што се нас самих тиче?

Од. Учи нас томе, да жеље наше обуздавамо и да се клонимо свега онога, што тјелу нашем досадити, а душу нашу огрјешити може.

П. Јесу ли се потомци нојеви по овом закону владали?

Од. Нијесу. Они су пред Богом сгрјешили тим, што су га се одрекли и мјесто њега сунцу и другијем стварима клањалисе.

П. Да нису они почели чинити каква безакоња?

Од. Јесу. Они су међу собом почели чинити различна безаконија, тим, што родитеље своје нијесу почитовале, што

ет убијали, отимали, и један другог нападали; што правду нијесу набљудавали и што су за неуредним својим жељама њедовали.

ГЛАВА ПЕТА.

О АВРАМУ И ПРОЧИМ ПРАОТЦИМА.

П. Гдје је сачуван закон јестествени послѣ потопа?

Од. Закон јестествени сачуван је послѣ потопа у потомству Сима сина нојева.

П. Ко је у потомству симовом особито знаменит био?

Од. У потомству симовом особито је знаменит био Авраам.

П. А зашто?

Од. Зато, што је Бог завјет с њим учинио.

П. Шта му је Бог обећао?

Од. Обећао му је, да ће од њега велики народ произићи.

П. Шта му је још обећао?

Од. Јошт му је обећао дати земљу Ханаанску.

П. Шта му је најважније обећао?

Од. Најважније обећао му је то, да ће се Спаситељ рода човјечијег из његовог племена родити.

П. Какав је знак био завјета божијег с Авраамом?

Од. Тај знак био је обрезање.

П. Како је Бог кушао вјеру авраамову?

Од. Бог је вјеру авраамову кушао тим, што му је заповједио, да му сина свог Исаака принесе на жртву.

П. Па је ли послушао Авраам ову заповјед божију?

Од. Јест доиста послушао. Извео је био свог сина Исаака на гору високу, везао му руке и положио га на жртвеник, и већ је и нож подигао био да га закоље; но анђео, по заповјести божијој, уздржи му руку, рекавши, да никакво зло чеду свом нечини.

П. А зашто је хтјео сина свог Исака Богу на жртву привијети?

Од. Он је то учинити хтјео зато, да би тим покорност своју према Богу освједочио.

П. Је ли Исак имао сина?

Од. Јест имао сина Јакова, који се другчије Израилъ звао.

П. Колико је Јаков имао синова?

Од. Јаков је имао дванаест синова.

П. Имају ли какво обште име?

Од. Они се једним обштим именом вову патријарси или праотци.

П. Који је био међу њима најзнаменитији?

Од. Најзнаменитији међу њима био је Јосиф.

ГЛАВА ШЕСТА.

О робству мисирском и пасхи.

П. Кажи нам историју о Јосифу?

Од. Јосиф је због своје невиности и пристојности био љубимац оца

свог, зато браћа његово омрзну на њега и тајно продаду га у Мисир. У овој идолопоклоничкој земљи остао је он вјеран истином Богу, и зато га је Бог прославио. Он је истина у почетку робом био, ал послије је дошао до највеће чести код цара.

П. Је ли се када видио са оцем и браћом својом?

Од. Кад су наступиле гладне године, дођу браћа његова у Мисир да купе пшенице. Јосиф их позна, прокаже им се опрости им кривицу и пресели их заједно с отцем Јаковом у Мисир, гдје су се они јако умножили.

П. Шта је други цар Мисирски хтјео с њима учинити?

Од. Он је хтјео све истријебити.

П. Ко их је од тога сачувао?

Од. Бог.

П. Кога је Бог употребио за њихово избављење?

Од. Бог је за њихово избављење употребио Моисија.

П. Шта је Бог заповједио Мојсију?

Од. Заповједио му је, да изведе Израиљце из Мисира.

П. Па шта је чинио Мојсије?

Од. Мојсије је чинио велика чудеса пред Фараоном, царем мисирскијем, да би га тиме принудио, да заповијест божју испуни, и Израиљце из Мисира одпусти.

П. Шта је то Пасха?

Од. Пасха је јагње, на жртву одређено, које су Израиљци јели мало пре него што ће из Мисира изићи и ослободити се.

П. Је ли какво предказање скопчано било са овим избављењем израиљаца?

Од. Јест; са избављењем Израиљаца из робства мисирског скопчано је било то предказање, да ће Бог по времену и све људе од проклетства и вјечне муке избавити.

ГЛАВА СЕДМА.

О путовању кроз пустињу.

П. Куда су пошли Израиљци, кад су већ из Мисира изишли.

Од. Кад су Израиљци из Мисира изишли, пошли су у земљу Хананску, у коју их је Бог повео.

П. Зашто их је тамо повео?

Од. Зато, да би испунио своја обећања.

П. Како су они прешли преко црвеног мора?

Од. Бог је заповједио Мојсију, да простре палицу своју по мору, и подигао је јаки вјетар, па се вода одмах раздијелила и сухо дно показала, по ком су Израиљци безбједно прешли.

П. Послије тога куда су ишли?

Од. Ишли су кроз велику пустињу.

П. Шта су тамо јели?

Од. Јели су манну, коју им је Бог с неба слао.

П. Кад воде нијесу имали, одкуда су је добили?

Од. Бог им је произвео воду из камена.

ГЛАВА ОСМА.

О ЗАКОНУ БОЖЈЕМ.

П. Кад је Бог дао Израиљцима свој закон?

Од. Бог је дао Израиљцима закон свој у педесети дан послѣ њиховог изласка из Мисира.

П. Гдје им је дао закон свој?

Од. На гори Синајској.

П. Кажите нам заповједи тог закона?

Од. Оно гласе овако:

1. Изъ всѣхъ Господь Богъ твой, да не вѣдѣтъ тебѣ вози ниин развѣкъ мене.

2. Не сотвори себѣ кумира, ни всякаго подобїа, баниа на небеси горѣ, и баниа на земли низѣ, и баниа въ водахъ и подъ землею, да не поклониши се имъ, и непослужиши имъ.

3. Не прїемли имени Господа Бога твоего всѣ.

4. Помни день събѣотный, святити его: шесть дней дѣлай, и сотвориши въ нихъ всѣ дѣла твоя, а день седмый, събѣота, Господь Богъ твой.

5. Чти отца твоего и мать твою, да благо ти вѣдетъ, и да долготѣнъ вѣдѣши на земли.

6. Не убій.

7. Не прелюбы сотвори.

8. Не укради.

9. Не послѣдствуй на друга твоего свидѣтельства ложна.

10. Не пожелай жены искренняго твоего, не пожелай дома ближняго твоего, ни села его, ни раба его, ни рабыни его, ни вола его, ни осла его, ни всякаго скота его, ни всего елика сътъ ближняго твоего.

П. На чему су биле написане те заповиједи?

Од. Заповједи ове биле су од Бога написане на двије таблице од камена.

П. Јесу ли и одприје те заповједи познате биле?

Од. Јесу; оне су и прије познате биле, јер оне нијесу ништа друго, него закон јестаствени.

ГЛАВА ДЕВЕТА.

О идолопоклонству.

П. Јесу ли и други народи овако као Израиљци само једном Богу клањали се?

Од. Нијесу; јер било је много народа, који су у мјесто једнога Бога идоле измишљали и правили, и њима као Богу клањали се.

П. Шта су ти идоли представљали?

Од. Они су представљали различна лица мушког и женског пола, а поред тога и звјериње, које су ти народи обожавали.

П. Како су их они почитовали?

Од. Они су им се молили и жртвеним приносили.

П. Одкуда је произишло такво безумље?

Од. Произишло је отуда, што су они правог Бога као свог саздатеља заборавили.

ГЛАВА ДЕСЕТА.

О Давиду и Мессии.

П. Ко је управљао народом израиљским, кад су већ ушли у земљу обећану.

Од. Најприје су управљали народом израиљским судије а послије цареви.

П. Које био први цар?

Од. Први цар био је Саул.

П. А ко је био други?

Од. Други је био Давид.

П. Од кога је кољена Давид?

Од. Давид је од кољена јудина. једног од синова јаковљевих.

П. Гдје је он живио?

Од. У Јерусалиму, на гори, која се звала Сион.

П. Шта је он заповједио, да се на исту гору пренесе?

Од. Давид је заповједио, да се ковчег завета на гору сионску пренесе.

П. Шта је Бог обећао Давиду?

Од. Обећао му је, да ће се од његовог племена родити Спаситељ свијета, Христос.

ГЛАВА ЈЕДНАЕСТА.

О раздјељењу царства.

П. Ко је био наслједник давидов?

Од. Наслједник давидов био је Соломон.

П. Каква је била соломонова влада?

Од. Соломонова влада била је уобште благополучна и спокојна.

П. Није ли јошт и што боље имао?

Од. Он је јошт и праву мудроет имао.

П. Шта је он знаменито урадио?

Од. Он је сазидао величанствен храм у Јерусалиму.

П. Зар тамо није било храма, у ком би се Богу молили?

Од. Није; само је био један храм и један жртвеник.

П. А зашто је само један храм и један жртвеник био?

Од. Зато, да би се тим изјавило, да је само један Бог и једна вјера.

П. Шта се случило послије смрти Соломонове?

Од. Послије смрти његове царство се његово раздијелило.

П. Шта је сину његовом Ровоаму остало?

Од. Сину његовом Ровоаму остала су само два племена јудино и венијаминово.

П. А ко је владао над оно друго десет племена.

Од. Над њима се зацарио слуга соломонов, по имену Јеровоам.

П. Шта је радио Јеровоам, да би пријестол свој утврдио?

Од. Учинио је раскол.

П. Шта је то раскол?

Од. Раскол јест раздјељење цркве.

П. Гдје је истинита црква остала?

Од. Истинита црква остала је у Јерусалиму, у царству јудином.

П. Гдје је била столица лажне цркве и царства израиљског?

Од. Столица лажне цркве и царства израиљског била је у граду Самарији; по томе се царство израиљско другчије и самаријско називало.

ГЛАВА ДВАНАЕСТА.

О пророцима.

П. Ко су били пророци?

Од. Пророци били су људи, духом божјим испуњени.

П. Ко је био тај дух?

Од. Бог Дух свети, који сваку ствар оживотворава.

П. Зашто се они називају пророцима?

Од. Они се пророцима називају зато, што су будућа прорицали.

П. Којих пророка имамо ми писана прорицања?

Од. Имамо Исаије, Јеремије и других свега шестнаест.

П. Шта су они предказивали?

Од. Предказивали су савршено разорење царства самаријског.

П. А шта су о Јерусалиму прорицали?

Од. О Јерусалиму прорицали су то, да ће и он разорен и опет подигнут бити.

П. Јесу ли они што о Месији прорицали?

Од. Они су све предказали, шта ће се с њим случити.

П. А јесу ли шта о новом Завјету предказивали?

Од. О Новом Завјету предказивали су то, да ће он савршенији бити од Старог Завјета.

П. Шта су о идолопоклоницима говорили?

Од. О идолопоклоницима су говорили, да ће сви оставити и презрети идоле, и клањати се само једном истином Богу.

ГЛАВА ТРИНАЕСТА.

О рођењу Исуса Христа.

П. Ко је била мати Господа нашег Исуса Христа?

Од. Мати Господа нашег Исуса Христа била је света дјева Марија.

П. Од ког је она кољена била?

Од. Она је била од кољена јудина, из племена давидова.

П. Кома је она била обручена?

Од. Она је била обручена Јосифу, из истог племена, да би он био хранитељ њеног дјевства.

П. Ко је њој јавио, да ће она родити Исуса Христа?

Од. Јавио јој је анђео Гаврил кога је Бог послао, да јој то благовјести.

П. Како је она ту вјест примила?

Од. Она је примила ту вјест с вјером и покорношћу.

П. Шта је послје било?

Од. Било је то, да је син божји у утроби њеној примио на себе тјело човјечије, као што је и наше, но осим гријеха.

П. Гдје се родио Господ наш?

Од. У Витлејему јудејском.

П. Који су од идолопоклоника најприје дошли њему на поклоњење?

Од. Од идолопоклоника најприје су му дошли на поклоњење мудраци од истока.

П. Шта је радио Ирод, кад је то чуо?

Од. Ирод се побојао, да му тај новорођени Месија непреотме царство, па зато заповједи, да се сва дјеца по Витлејему и оближњим мјестима поубијају, да би тако и поворођеног Месију живота лишио.

П. Како се Исус спасао?

Од. Анђео је заповједио Јосифу, да с Исусом отиде у Мисир. А кад је Ирод

умро, онда му је рекао, да се из Мисира у Јудеју врати. И Јосиф, повинујући се заповједи божјој, вратио се, и отишао у град галилејски, Назарет.

ГЛАВА ЧЕТРНАЕСТА.

О Јовану Крститељу.

П. Чији је син био свети Јован?

Од Свети Јован био је син Захарије и Јелисавете, која је била тетка дјеве Марије.

П. Гдје је он живио?

Од. Он је живио у пустињи, и проводио је живот своји у строгом уздржању.

П. Јесу ли пророци што и о њему говорили?

Од. Јесу. Они су га називали предтечом Месије.

П. Шта је то предтеча?

Од. Предтеча је онај, који пред другим иде.

П. Ша је проповједао Јован?

Од. Он је опомињао људе, да се покају.

П. Шта је радио с онима, који су се покајали?

Од. Њих је крстио у рјечи Јордану.

П. Је ли он и Исуса крстио?

Од. Јест. Исус је захтјео крститисе, да би примјером својим крштење осветио.

П. Шта се случило при крштењу Христовом?

Од. Дух свети сишао је у виду голуба над њега, и чувен је био с неба овај глас Бога Оца: Сий естъ Сынъ Мой возлюбленный, в Немъ же благоволихъ.

П. Шта је Јован свједочио о Исусу?

Од. Свједочио је то, да је Исус Христос дошао, да спасе све људе од гријеха и проклетства.

ГЛАВА ПЕТНАЕСТА.

О Апостолима.

П. Куд је отишао Христос послије крштења?

Од. Отишао је у пустињу и постио тамо четрдесет дана.

П. Шта је послѣје учинио?

Од. Он је изабрао неке ученике. Рекао им је да за њим иду, и они су за њим пошли.

П. Како се другчије зову ови ученици?

Од. Зовусе апостоли, то јест посланици.

П. Колико је апостола Христос изабрао?

Од. Изабрао је њи дванаест, који су се звали: свети Петар и с. Андрија, брат његов; с. Јаков и с. Јован, синови зеведеови; с. Филип с. Вартоломеј, с. Матееј, с. Тома, с. Јаков, и с. Јуда, синови алфеови; с. Симон, и предатељ Јуда искаротски.

ГЛАВА ШЕСТНАЕСТА.

О Проповједи Исуса Христа.

П. Шта је радио Исус на земљи?

Од. Исус је проповједао по градовима, селима и другим мјестима.

П. Шта је проповједао?

Од. Проповједао је Евангелије царства небесног.

П. Шта значи ријеч Евангелије?

Од. Ријеч Евангелије значи радостна вјест.

П. Шта је то царство небесно?

Од. Царство небесно јест вјечно блаженство, којим ће Бог све добре и праведне обдарити.

П. Шта је Исус о себи говорио?

Од. Говорио је, да је сишао на земљу да људе спасе.

П. А шта нам је заповједио да радимо?

Од. Заповједио нам је, да се кајемо, да у њега вјерујемо и да се науци његовој покоравамо.

П. А какву нам је молитву оставио?

Од. Оставио нам је ову молитву:

Отче наш, иже еси на небесѣхъ, да свѣтитса имя твоє, да прѣидетъ царствіє

твоје, да бѣдетъ вола твоа, тако на небеси,
и на земли, хлѣбъ нашъ насѣщный даждь
намъ днесь, и остави намъ долги наша,
акоже и мы оставляемъ должникомъ на-
шимъ, и не введи насъ во искушеніе, но из-
бави насъ отъ лукаваго. Иже твоє есть
царство, и сила, и слава, во вѣки, аминь.

П. Јесули сви људи науку његову
примили?

Од. Народ је са свијех страна гоми-
лама долазио и слушао науку његову;
ал они, који су страстима својима одда-
ни били, и који нису хтјели оставитисе
безаконог живота, јако су њој противи-
ли се; јер је наука његова нечисту са-
вјест њихову живо карала, па су зато
страшно омрзали на Исуса.

Од. Који су били његови највећи
непријатељи?

Од. Највећи непријатељи његови би-
ли су књижници и фарисеји.

П. Који су то били књижници?

Од. Књижници били су учитељи за-
кона.

П. Ко су били фарисеји?

Од. Фарисеји били су људи притвор-
ни, који су у испуњавање спољашњих
обрета сву силу закона полагали.

П. Шта су најпослије наумили не-
пријатељи Исусови учинити му?

Од. Наумили су убити га.

П. Ко им се обећао издати га?

Од. Јуда Искариотски, један од два-
наест Апостола.

П. За коју је цијену обећао издати
Исуса?

Од. За тридесет сребреника.

ГЛАВА СЕДАМНАЕСТА.

О СТРАДАЊУ ИСУСА ХРИСТА.

П. Кад је Исус умро?

Од. Исус је умро у вријеме пасхе.

П. Шта је Исус установио на по-
шљедњој вечери са својим Апостолима?

Од. Установио је тајну светог при-
чешћа.

П. А како ју је установио?

Од. Он је узео хљеб у руке благословио га и дао ученицима, рекавши: *Сїе єсть тїло мое.* Послије је узео чашу с вином, и казао им: *Сїа єсть кровь моя.* И на том је основао Нови завјет.

П. Шта је чинио Исус послије ове вечере?

Од. Он је усамљен пребивао у молитви као човјек, и предао се вољи отца небесног.

П. Шта му се послије догодило?

Од. Јуда је довео војнике, који су Христа ухватили и Кајафи првосвештенику одвели.

П. Шта се догодило с Петром учеником?

Од. Петар се одрекао Христа, да га и непознаје, но послије се јако због тога кајао.

П. Куда су одвели Христа од Кајафе?

Од. Одвели су га Пилату.

П. Шта су му тамо радили?

Од. Тамо су му вијенац од трња на

главу метали, па га послије на крст распели.

П. Како је на њему живот свој свршио?

Од. Он је живот свој окончао с овим ријечима: *Отче! възрѣцѣ твои предаю дѣхъ мой;* и одмах затим разријешила се душа његова од тјела.

П. Како треба да сматрамо смрт његову?

Од. Треба да је сматрамо као жртву за нас; јер је он смрћу својом задовољио прави суд божији за гријехе свијех људи; и тако им мјесто казни милост божију задобио.

П. Шта се при његовој смрти случило?

Од. При смрти његовој сунце је потамнило, земља се затресла, и многи су мртви васкрели.

ГЛАВА ОСАМНАЕСТА.

О ВАСКРЕСЕНИЈУ И ВАЗНЕСЕНИЈУ
ИСУСА ХРИСТА.

П. Шта се случило с тјелом Христовим послије смрти његове?

Од. Послије смрти Исусове положено је тјело његово у гроб.

П. Шта су непријатељи његови учинили?

Од. Непријатељи Исусови знајући из пророчанства да ће Христос васкреснути, поставили су стражу код гроба, да се теби оно пророчанство о њему испунило.

П. У који је дан Исус васкрсао?

Од. Исус је васкрсао у трећи дан послје своје смрти.

П. Је ли се Христос послје васкрсенија свога јављао апостолима?

Од. Јест, доиста јављао им се; и они су га видјели, и о васкрсенију његовом увјерили се.

П. Колико је дана Христос послје свог васкрсенија с њима пробавио?

Од. Он је послје васкрсенија четрдесет дана с њима пробавио.

П. Какав је налог Апостолима дао?

Од. Заповједио им је, да иду у свијет и да проповједају Еванђеље; да одвраћају људе од безаконог живота, и

да их на покајање приводе; па који истинито науку њихову послушају и приме, такве да крсте, и тако да их светој цркви саједињавају.

П. Чему нас је научио тајном св. крштења?

Од. Тајном св. крштења научио је нас, да је Отац, и Син и свети Дух један истини Бог.

П. Како се он растао од својих ученика?

Од. Он се у њиховом присуству вазнесао на небо и сјео с десне стране на престолу Отца небеснога.

П. Шта је обећао Апостолима при вазнесенију на небо?

Од. Он је обећао, да ће с црквом својом и са сваким христјанином непрестано бити до конца вијека.

П. У који се дан вазнесао?

Од. Вазнесао се у четрдесети дан послје свога васкрсенија.

П. Хоће ли он опет на земљу доћи?

Од. Доћиће у пошљедни дан, да су-

еванђелској тако увјерио, да је од народа до три хиљаде одмах Христу обратило се.

П. Шта су послѣје тога Апостоли радили?

Од. Они су послѣје тога помоћу божјом велика чудеса чинили, и богодуховеном својом науком читаве народе у вјеру Христову приводили, и тако цркву христјанску установили.

П. Да нијесу због тога што пострадали?

Од. Они су много пострадали, претрпивши разна гоњења и мучења.

П. Јесу ли Апостоли науку Христову и написали?

Од. Јесу; они су написали Еванђелије и посланице апостолеке.

П. Јесу ли имали Апостоли договора између себе, кад су цркву Христову установили?

Од. Они су се тога ради на једно мјесто сабирали и саборе држали.

П. А је ли ко и послѣје њих такве саборе држао?

Од. Држали су их свети оци и учитељи црквени.

П. Кажѣ нам, шта су свети оци као најзнаменитије на тијем саборима урадили?

Од. Они су сачинили символ православне вјере.

П. Кажѣ нам тај символ вјере.

Вѣрѣю во единого Бога Отца, вседержителя, Творца небѣ и земли, видимымъ же всѣмъ и невидимымъ. И во единого Господа Исуса Христа, Сына Божіа, едиnorodнаго, иже отъ Отца рожденнаго прежде всѣхъ вѣкѣ. Свѣта отъ свѣта, Бога истинна, отъ Бога истинна, рожденна, не сотворенна, единосѣщна Отцу, иже вса выша. Насъ ради человекъ, и нашего ради спасеніа, сшедшаго съ небесъ, и воплотившагоса отъ Духа свата, и Маріи Дѣвы, и вочеловѣчшася. Распятаго же за ны при понтіистѣмъ Пилатѣ, и страдавша, и погребена. И воскресшаго въ третій день по писаніемъ. И возшедшаго на небеса, и сѣдѣща деснѣю Отца. И пакы грядѣщаго со славою седити живымъ и мертвымъ, егѣже царствію не бѣдетъ конца. И въ Духа сватаго, Господа, жи-

сотворшаго, иже отъ Отца исходящаго, иже
со Отцемъ и Сыномъ спокланяема и славима,
глаголаша Пророки. Но единъ, свѣтъ, со-
борно и апостолскою церковью. Исповѣдую еди-
но крещеніе въ оставленіе грѣхъ. Чаю во-
скресенія мертвыхъ. И жизни вѣдшаго вѣка.
Аминь.

